

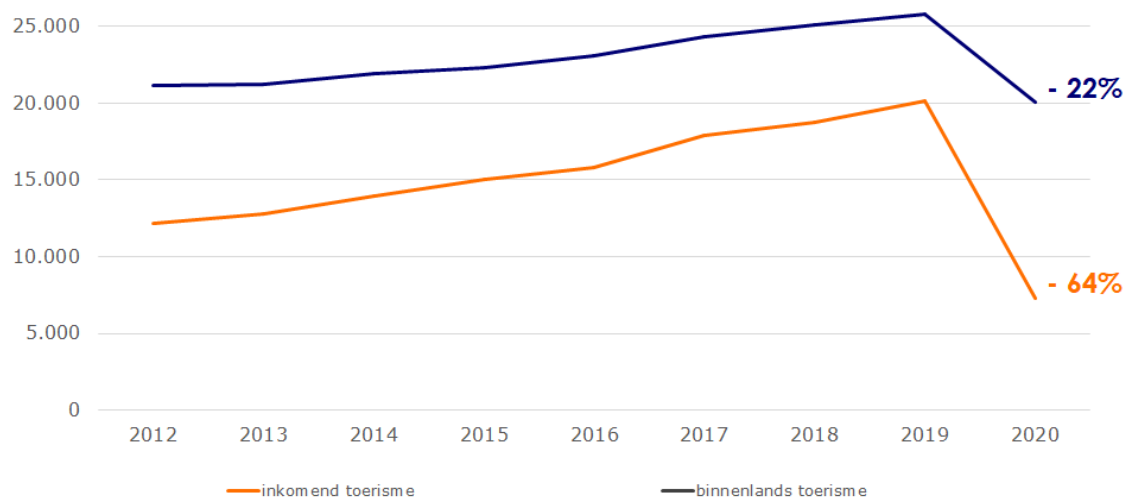
Verblijfstoerisme in Nederland in 2021 & 2022

Update verwachting 2021 & eerste doorkijk naar 2022

Team Intell & Insights
NBTC

Toerisme is hard geraakt als gevolg v/d coronapandemie; in het bijzonder het inkomend toerisme

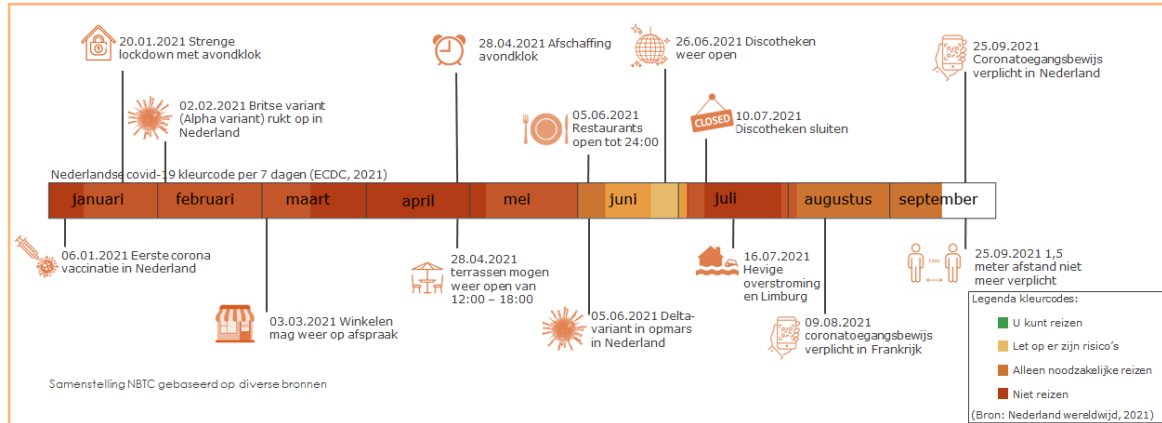
Het (internationaal) toerisme is hard geraakt als gevolg van de wereldwijde pandemie veroorzaakt door het coronavirus. Zo ook Nederland. In het vroege voorjaar van vorig jaar kwam het toerisme vrij abrupt ten einde en bleven de meeste bedden in toeristische accommodaties opeens leeg. Gelukkig is dat niet het hele verdere jaar zo gebleven, maar de impact van de coronapandemie op het verblijfstoerisme in Nederland in 2020 was groot. De goede zomer (voor bepaalde segmenten) heeft het verlies van het voor- en najaar niet kunnen compenseren. Het binnenlands verblijfstoerisme is in 2020 met 22 procent gedaald naar 20 miljoen aankomsten in de Nederlandse logiesaccommodaties. Het inkomend toerisme werd nog veel harder geraakt, de daling hier was 64 procent in 2020 t.o.v. 2019. In 2020 ontving ons land bijna 7,3 miljoen buitenlandse verblijfsgasten, voornamelijk Duitsers.

Sinds eind 2020 zijn er verschillende vaccins tegen het coronavirus beschikbaar en inmiddels heeft dat geleid – samen met alle doorgemaakte besmettingen – tot substantiële (tijdelijke) resistentiegraden in ons land en voor het toerisme naar ons land belangrijke herkomstmarkten. Hoe meer mensen beschermd zijn tegen het virus hoe minder risicovol het is om bepaalde maatregelen, zoals reisrestricties, los te laten. Aan de andere kant zorgt een steeds weer muterend virus voor veel onzekerheid en daarmee blijft voorzichtigheid geboden. Dat zien we ook terug in reis- en vakantie-intentie. Een groot deel van de mensen wil graag weer op vakantie (al zijn dit er nog altijd wel minder dan voorheen), maar men blijft voorzichtig, getuige een veel grotere voorkeur dan voor corona voor vakanties in eigen land, autovakanties, vakanties in zelfstandige accommodaties en vakanties in een natuurlijke (ruimtelijke) omgeving. Dit alles heeft vanzelfsprekend effect op het verblijfstoerisme in Nederland in 2021. Er is nog altijd enige onzekerheid of, en in hoeverre, later dit jaar het herstel van internationaal toerisme doorzet en daarmee internationaal reizen weer steeds meer en beter mogelijk zal zijn.

Aan het begin van het jaar had nagenoeg niemand voorzien dat in zoveel landen gedurende zo'n lange periode strenge lockdowns van kracht zouden worden. Dit heeft natuurlijk effect gehad op het toerisme. Internationaal toerisme was nauwelijks mogelijk, alleen essentiële reizen konden worden ondernomen.

Overzicht van de maatregelen m.b.t. corona in 2021

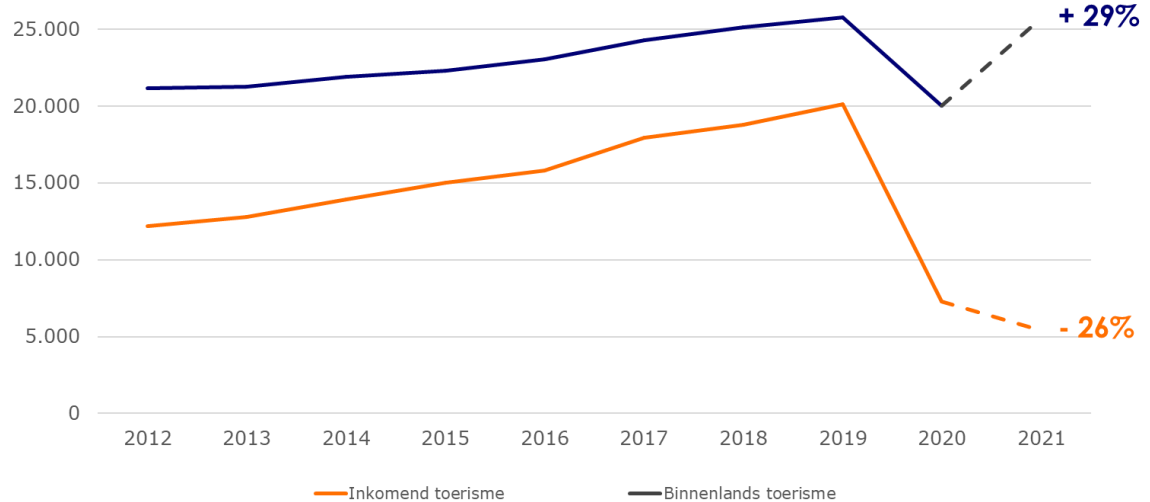

Op basis van de (voorlopige) cijfers van het CBS tot en met juni hebben we onze verwachting over het verblijfstoerisme van Nederland in 2021 een nieuwe update gegeven met de kennis van nu. De geactualiseerde verwachting bestaat niet langer uit meerdere varianten, maar gaat er vanuit dat niet alleen de Nederlandse samenleving, maar ook de samenlevingen in andere (Europese) landen steeds verder open gaan en maatregelen en restricties worden afgeschaald, waardoor er ook weer meer internationaal gereisd kan worden. In het onverhoopte scenario dat er in het najaar weer grootschalig moet worden opgeschaald qua geldende maatregelen en (reis)restricties zal de in dit document gepresenteerde verwachting te optimistisch zijn en zal het daadwerkelijke aantal gasten lager uitvallen.

Verwachting verblijfstoerisme in Nederland in 2021

Het binnenlandse verblijfstoerisme laat een groei en het inkomend toerisme een verdere daling zien ten opzichte van 2020.

Het inkomend toerisme zal in 2021 naar verwachting dalen met -26%; voor binnenlands toerisme laat de verwachting een groei zien van +29%

Bron: Statistiek Logiesaccommodaties, CBS. 2021: verwachting NBTC

Het inkomend toerisme beslaat in 2021 een kwart van het niveau t.o.v. pré-Corona

Bestedingen worden nog harder geraakt

Binnenlands toerisme bereikt ongeveer het niveau van 2019

Wereldwijd liggen de internationale aankomsten in 2021 -63% tot -75% lager dan voor Corona

Het herstel van het inkomend toerisme verloopt gefaseerd; het toerisme vanuit de buurlanden komt als eerste op gang

Nederland zal in 2021 naar schatting circa 5,4 miljoen (- 26% t.o.v. 2020) buitenlandse verblijfgasten ontvangen. Dit is slechts **ruim een kwart van het niveau** van het aantal internationale gasten in 2019. Het niveau waar we op uitkomen is vergelijkbaar aan het niveau van 1990. Vanwege het uitblijven van (georganiseerd) zakelijk bezoek en een veranderende bezoekersmix dalen de bestedingen van de buitenlandse toeristen nog harder dan de aantallen; de directe bezoekersbestedingen bedragen nog slechts **een vijfde van het niveau** van 2019.

De binnenlandse markt komt in 2021 naar verwachting uit rond de 25,8 miljoen aankomsten van Nederlanders in de diverse logiesaccommodaties in eigen land. Dit is een stijging van + 29% in vergelijking met voorgaand jaar. Met deze groei komt het binnenlands verblijfstoerisme in 2021 terug op **het niveau** van 2019. Qua samenstelling is het toerisme echter wezenlijk anders dan in 2019; er hebben zich veranderingen voorgedaan naar bestemmingen en accommodatietypen. Belangrijke redenen voor deze groeiverwachting zijn de grote aantallen Nederlanders die één of meerdere vakanties in eigen land doorbrachten, zowel in mei als gedurende de zomer. Perioden waarin de mogelijkheden om naar het buitenland te gaan beperkt en onzeker waren.

Ter referentie, de wereld toerisme organisatie (UNWTO) heeft haar verwachting naar beneden bijgesteld en gaat inmiddels uit van een tweetal scenario's. Hierin verschilt het moment in 2021 waarop het wereldwijde internationale toerisme begint te herstellen, omdat reisrestricties meer en meer worden losgelaten en het consumentenvertrouwen zich verder herstelt. Afhankelijk van het scenario komt het wereldwijde internationale toerisme in 2021 uit op - 63% tot - 75% van het niveau voor de coronapandemie (2019). Bijna de helft van alle experts bij de UNWTO ziet het internationale toerisme niet voor 2024 herstellen tot het niveau van 2019.

Verwachting naar herkomstmarkt

Bij de verwachting naar herkomstmarkt is het belangrijk om ons te beseffen dat het herstel van het toerisme langs een bepaalde route verloopt. Uit verschillende onderzoeken blijkt dat de behoefte van consumenten om erop uit te gaan zodra dit weer mogelijk is zeer groot is. Aan de wil om te gaan ontbreekt het dus niet. Wel spelen bij het boeken van een reis en de keuze van een bestemming andere criteria een rol als voorheen, zeker zolang het virus nog een rol in de samenleving speelt.

Fases van herstel

Het herstel van toerisme zal gestuwd worden door twee segmenten die als eerste gaan toenemen, dat is reizen om familie, vrienden en kennissen te bezoeken én de vakantiemarkt. Het herstel van de zakelijke reismarkt zal langer op zich laten wachten, al helemaal waar het grote internationale bijeenkomsten betreft.

Om te beginnen neemt binnen het toerisme in alle landen het binnenlands toerisme weer toe, gevolgd door het reizen op kortere afstanden naar het buitenland. Dit betreft veelal bezoek aan buurlanden en de auto zal hierbij het favoriete vervoermiddel zijn. Dat is relatief veilig en brengt veel flexibiliteit. De daaropvolgende fase is het verdere herstel van het reizen binnen het eigen continent, in ons geval binnen Europa. Het Europese digitale coronacertificaat heeft hierin een faciliterende en enigszins stimulerende rol. Als laatste zal de intercontinentale vraag pas herstellen is ieders verwachting. Hoe snel deze fases zich opvolgen blijft nog steeds afwachten.

VERWACHTING VERBLIJFSTOERISME 2021				
	Gasten (x 1.000)			
ALLE ACCOMMODATIES	2019	2020	2021*	+/-
Binnenlands	25.787	20.035	25.750	29%
Inkomend				
<i>Europa</i>	16.051	6.547	5.055	-23%
- Duitsland	6.175	3.283	2.780	-15%
- België	2.507	1.102	765	-31%
- Groot-Brittannië	2.402	595	335	-44%
- Frankrijk	963	386	320	-18%
- Overig Europa	4.004	1.181	855	-27%
<i>Amerika</i>	2.181	384	150	-61%
- USA	1.564	266	90	-65%
<i>Azië</i>	1.473	253	150	-40%
- China (incl. Hong Kong)	369	54	35	-35%
<i>overige intercontinenten</i>	424	81	50	-39%
Subtotaal inkomend	20.129	7.265	5.410	-26%
Totaal	45.916	27.301	31.155	14%

* Aangepaste verwachting 2021 van binnenlands & inkomend toerisme (afgerond op vijfduizendtallen)

Bron: Statistiek Logiesaccommodaties, CBS. 2021: verwachting NBTC

Bovenstaande tabel laat zien dat over het algemeen de verwachting is dat het aantal verblijfs-gasten minder hard zal dalen wanneer een land dichterbij Nederland is gelegen. Maar ook alle Europese herkomstlanden laten een verdere daling zien in aantallen gasten ten opzichte van vorig jaar. Belangrijkste reden hiervoor is dat de eerste zes maanden van dit jaar in diverse landen werden gekenmerkt door zeer strenge coronamaatregelen die vaak samengingen met reisbeperkingen. En dat in het jaar waarmee we vergelijken, 2020, nog 2,5 maand lang geen enkele coronabepaling bestond.

De belangrijkste herkomstmarkt Duitsland laat naar schatting een daling t.o.v. 2020 zien van -15%

Hoe was de zomer en wordt de herfst in onze buurlanden?

Verdere toelichting op en duiding bij de verwachting 2021 vanuit onze belangrijkste herkomstmarkten:

Nederland heeft op de Duitse markt zeker geprofiteerd van een last-minute hausse aan het begin van de zomervakantie in NRW (begin juli). Half juli werd echter een nieuwe reiswaarschuwing afgegeven, die op haar beurt veel reizigers afschrikte. Al met al verwachten we voor de zomer van 2021 beduidend slechtere cijfers dan in voorgaande jaren. De media-aandacht in Duitsland voor Nederland nam tegen het einde van de zomer aanzienlijk af, wat een positief signaal is, aangezien de berichtgeving over de Coronamaatregelen van tevoren vrij kritisch was. Voor het najaar verwachten we aanzienlijk betere cijfers dan in 2020, wat te maken heeft met het feit dat er geen nieuwe vergrendelingen verwacht worden. Bovendien komt half oktober de herfstvakantie eraan en zullen er, afhankelijk van het weer, last-minute boekingen zijn.

Berichten in de Belgische pers over de vakantiebestemmingen door Belgen bezocht deze zomer (juli/aug) geven aan dat vooral binnenlandse vakanties, Frankrijk, Italië, Griekenland, maar ook Oostenrijk en Duitsland geboekt zijn. Nederland blijft achter, ook t.o.v. 2020. Met name wordt de oorzaak hiervan gezocht in de corona uitbraak eind juni, de soepele regels die Nederland hanteert en wellicht ook de prijzen voor accommodaties. Tijdens de herfstvakantie (2021: 1-7 november) zal de Vlaming er veelal met het gezin op uittrekken. De 'reishonger' is nog steeds aanwezig en steeds meer Belgen (Vlamingen voorop) zijn dubbel gevaccineerd. De coronapas staat in België niet ter discussie en geeft bestemmingen die het verplicht stellen een positief imago.

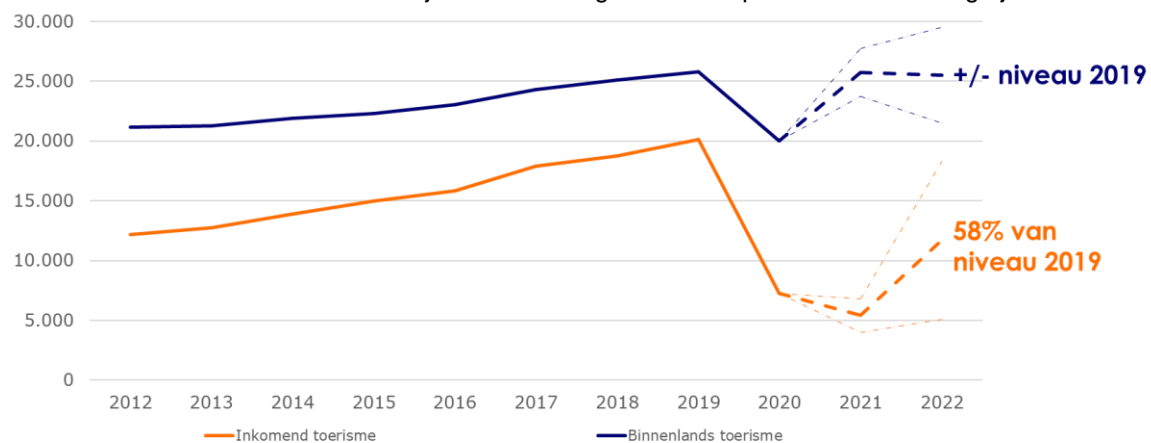
Veel Nederlanders vieren één of meerdere vakanties in NL in 2021

In 2021 heeft een groot deel van de Nederlanders voor een vakantie in eigen land gekozen in plaats van voor een buitenlandse bestemming. De maand mei telde nog nooit eerder zoveel aankomsten van Nederlanders in onze eigen logiesaccommodaties (130% van het niveau van 2018, voorheen het jaar met het hoogste aantal binnenlandse gasten in mei). En toen zeker door de aangescherpte maatregelen half juli de situatie weer een stuk onzekerder werd en de mogelijkheden om naar het buitenland te gaan beperkter kozen velen voor de zekerheid van eigen land. Mede om deze redenen groeit het binnenlands toerisme vergeleken met voorgaand jaar. Er wordt echter wel nog steeds substantieel minder zakelijk in eigen land gereisd, en minder in bepaalde (grote, stedelijke) hotels en groepsaccommodaties verbleven. Maar de groei op o.a. bungalowparken en campings is dusdanig groot dat je deze verschuiving niet langer in de totale aantallen gasten terugziet. Overall komt het binnenlands toerisme uit op ongeveer het niveau van 2019.

Het inkomend toerisme zal in 2022 naar verwachting uitkomen op ca. 58% van het niveau in 2019; het binnenlands toerisme zal zich vermoedelijk stabiliseren

Verwachting verblijfstoerisme in Nederland in 2022

Een eerste doorkijk naar 2022 laat zien dat het binnenlands verblijfstoerisme naar verwachting stabiliseert en dat het inkomend verblijfstoerisme zal groeien ten opzichte van dit huidige jaar.

Bron: Statistiek Logiesaccommodaties, CBS. 2021 & 2022: verwachting NBTC

Zoals bovenstaand figuur toont verwachten we dat het inkomend verblijfstoerisme zich in 2022 begint te herstellen. De mate van herstel is natuurlijk nog met veel zekerheden omgeven. Het niveau van het inkomend verblijfstoerisme komt naar onze verwachting uit tussen 25% en 90% van het niveau van het aantal buitenlandse gasten in 2019. Ondanks deze vrij grote bandbreedte toont dit wel aan dat het inkomend toerisme van Nederland niet in 2022 volledig zal zijn hersteld. De bandbreedte waarbinnen het binnenlands verblijfstoerisme zich naar verwachting ontwikkeld is 83% tot 114% van het niveau in 2019.

Duiding per herkomstmarkt

Het is nog te vroeg voor een specifiekere verwachting per markt maar we kunnen verschillende landen wel indelen in enkele categorieën naar de mate van herstel.

> 2/3 van niveau 2019	1/3 – 2/3 van niveau 2019	< 1/3 van niveau 2019
Duitsland	Scandinavië	China
Verenigd Koninkrijk	Italië	Canada
België	Spanje	Brazilië
Frankrijk +/-	Rusland	Japan
		USA

In deze indeling is duidelijk de fases van herstel terug te zien. Buurlanden en andere dichtbijmarkten komen in 2022 weer enigszins in de buurt van het aantal verblijfgasten dat Nederland pre-corona vanuit deze markten ontving. Maar vanuit intercontinentale markten is het herstel in 2022 naar verwachting nog enigszins marginaal.

Voor meer kwalitatieve duiding bij deze indeling en hoe we tot deze eerste verwachting voor 2022 zijn gekomen, lopen we tot slot een aantal belangrijke markten voor het inkomend toerisme van Nederland langs.

Wat zijn de vooruitzichten voor 2022 vanuit de belangrijkste herkomstlanden?

Verdere toelichting op en duiding bij de verwachting 2021 vanuit onze belangrijkste herkomstmarkten:

Er zijn veel aanwijzingen dat de situatie in 2022 zal verbeteren. Veel Duitsers zijn nog steeds hongerig naar reizen. 2022 wordt een jaar van "inhalen". Vanuit ons oogpunt zal NL hier echter slechts gedeeltelijk van profiteren. De mediterrane bestemmingen zullen massaal concurreren om gasten, deels met zeer gunstige prijzen (Turkije, Noord-Afrika). Op het gebied van korte afstands bestemmingen zal Duitsland populair blijven en uiteindelijk hangt het van de aangeboden prijzen af hoe de Duitsers beslissen. Een trekpleister in 2022 zal de Floriade zijn. De tendens naar vakanties in vakantiewoningen en ook naar kamperen zal aanhouden.

De graad van vaccinatie en hoe het veilig reizen daaromheen wordt opgebouwd zal essentieel zijn voor de aankomsten vanuit Vlaanderen naar Nederland. Zoals gezegd, de reishonger blijft en men wil echt boeken en er op uit trekken. Nederland blijft een gewilde bestemming, maar zorg er wel voor dat we zichtbaar zijn en blijven. De concurrenten zitten niet stil. Maar bepaalde typen vakanties zijn (nu extra) populair en passen bij Nederland: fietsvakanties, veilige vakanties in de vrije natuur, het strand, etc.

Gezien dat verwacht wordt, dat de NHS Covid App in het Verenigd Koninkrijk op korte termijn aangesloten wordt op het Europese digitale coronacertificaat (DCC) en het reissentiment onder de Britten bovengemiddeld hoog is verwachten we dat het inkomend toerisme later dit jaar al aantrekt en dat deze ontwikkeling zich komend jaar doorzet. De Britse travel trade reageert op de vraag en breidt het reisseizoen nu al uit voor 2021/2022. Dat zou kunnen betekenen, dat Q1 2022 het ook al goed zou kunnen doen wat betreft inkomende toerisme van het Verenigd Koninkrijk naar Nederland. Maar zeker vanaf het start van het bloemenseizoen en Floriade 2022 verwachten we dat we weer behoorlijk wat Britten zullen mogen verwelkomen in Nederland.

De behoefte om over te schakelen op een 'normaal leven' is enorm in Frankrijk. Indien er geen virusvariant opduikt de komende maanden, dan trekt het aantal Franse bezoekers naar Nederland volgend jaar zonder twijfel behoorlijk aan.

De wens om te reizen blijft bestaan en de vraag naar reizen die 'health safety' bieden (Amerikanen zijn in het algemeen vrij 'risk sensitive') en naar gebieden die ruimte hebben zal toenemen. Het herstel zal echter langzaam plaatsvinden en die Europese destinaties die tegemoet komen aan de gezondheidswensen en eisen zullen meer populair zijn. Over het algemeen zullen jongeren/millennials mogelijk eerder voor een intercontinentale reis kiezen dan de wat oudere reizigers, met name vanwege de 'health risks'. Tevens zien we dat strandvakanties aan populariteit winnen. De ruimte en de zon hebben grote aantrekkingskracht, met name na een natte zomer in de Noordoostelijke regio van de VS. Het zakelijke reizen zal eveneens een periode van herstel doormaken, hoewel bedrijven en organisaties kritischer naar kosten versus baten zullen kijken en waarschijnlijk regelmatig kiezen voor virtuele oplossingen daar waar netwerken en elkaar persoonlijk ontmoeten iets minder van belang zijn.

De eerste helft van 2022 zal vermoedelijk verder voortborduren op wat China in 2021 liet zien. Onze verwachtingen zijn daarmee vooral op de tweede helft van het jaar gericht. De Olympische Winterspelen in Peking zullen het momentum zijn dat waarschijnlijk bepaalt hoe streng de maatregelen om corona in te dammen daarna blijven. Wat de algemene economie in China

betreft, kan 2022 moeilijker worden dan 2021. De Chinese regering heeft echter sinds 2019 inspanningen gedaan om de binnenlandse economie te stimuleren en heeft dit in 2020 en 2021 geïntensiveerd. Hopelijk kunnen hiermee in 2022 de negatieve gevolgen van de zwakke internationale vraag gecompenseerd worden en zorgt dit dat de Chinese economie blijft groeien.

Toelichting op verwachting verblijfstoerisme 2021 & 2022

De in dit document gepresenteerde verwachting is tot stand gekomen op basis van beschikbare data en inzichten, aangevuld met kennis van collega's uit de verschillende herkomstlanden. Basis voor de verwachting vormde de data van de Statistiek Logiesaccommodaties (SLA) van het CBS (tot en met juni 2021). NBTC heeft - met de kennis van nu - voor 2021 diverse doorrekeningen op deze data gedaan. Rekening houdend met zaken als: de geldende RIVM-richtlijnen, de van kracht zijnde overheidsmaatregelen, fysieke reisbeperkingen als gesloten grenzen, gouvernementele reisadviezen, vaccinatiegraden, quarantaine regels en verplichte testresultaten (het kunnen reizen), reisintentie (de wil om te reizen), verdere uitrol vaccinatieprogramma's, indicatoren als GDP, werkloosheid en consumentenvertrouwen, mogelijkheden om te reizen (per trein of vliegtuig), de mate van impact die we in 2020 / de 1^e helft van 2021 zagen en verwachtingen van relevante derden.

Bij het opstellen van deze verwachting waren dit onze uitgangspunten:

- Tot half juni gold het advies om niet naar Nederland te reizen indien dit niet strikt noodzakelijk is. Voor iedereen die in Nederland aankwam gold een quarantaineplicht (10 dagen, met een negatieve test kan dit verkort worden tot 5/6 dagen). Deze verplichting geldt nog steeds voor reizigers die uit gebieden komen met een zeer hoog coronarisico indien ze nog niet volledig gevaccineerd zijn.
- Per 1 juli heeft de Europese Unie een digitaal corona certificaat dat ook in Nederland geldig is.
- Er is nog steeds een Europees inreisverbod van kracht voor reizigers uit landen buiten de EU die nog niet volledig zijn gevaccineerd. Wel wordt er een uitzondering gemaakt voor landen die op een lijst met veilige landen staan.
- Verschillende fasen in herstel: eerst binnenlands, dan buurlanden (auto), rest Europa (vlieg) en als laatste intercontinentaal. De segmenten die binnen het toerisme als eerste weer terugkeren zijn het bezoeken van familie, vrienden en kennissen en leisure (vakantie / er even tussenuit).
- Zakelijk herstel zal langer op zich laten wachten (meer online / nog geen congressen etc.). Dit betekent dat landen met een relatief groot aandeel zakelijk harder geraakt worden.
- De verhouding binnen- en buitenlandse gasten in ons land schuift op ten gunste van binnenlands.
- Door de 1,5m samenleving was er tot eind september 2021 sprake van minder capaciteit.
- In 2021 zullen er nog geen tot weinig grote internationale publieksevenementen zijn; de risico's en de onzekerheid om met te organisatie te starten zijn nog te groot.
- Vakanties krijgen een andere invulling, bepaalde bestemmingen, zoals een natuurlijke / rustige omgeving, winnen aan populariteit.
- Gezondheid & veiligheid(sprotocollen) zullen (extra) belangrijk worden. Mensen willen het risico mijden onverwacht in quarantaine te moeten (op bestemming of na terugkomst thuis).
- Er wordt kort van te voren geboekt en de behoefte aan flexibiliteit is groot.